

Uwagi ogólne**Inwestycje**

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarzu żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów

General notes**Investments**

1. *Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of European System of National and Regional Accounts (1995 ESA).*

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- *buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),*
- *transport equipment,*
- *others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used*

na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Środki trwałe

1. **Do środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkownika wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r.

since 2005 *International Accounting Standards - IAS*).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. *Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage" since 2005.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of

za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 330) z późniejszymi zmianami.

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne,

land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330) with later amendments.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are

obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

4. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223) z późniejszymi zmianami - niektóre przedmioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców).

residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

4. Since 2002 - due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2009 No.152, item 1223) with later amendments - some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (188). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKCJI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY SECTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	2626,5	3509,9	3619,9	TOTAL
sektor publiczny	645,0	766,1	1081,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1981,8	2744,0	2538,6	<i>private sector</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3,3	0,8	3,6	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przetwórstwo przemysłowe	457,8	700,4	540,1	<i>Manufacturing</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	283,1	235,0	246,8	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	147,2	117,8	138,5	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	122,4	233,2	223,1	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	496,6	763,6	868,6	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	145,0	266,3	319,2	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	51,8	56,0	87,3	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	126,1	181,6	188,1	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	134,5	128,0	137,9	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	58,1	69,2	57,5	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	194,9	233,6	289,8	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	59,4	138,4	58,7	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	35,4	13,6	8,7	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	198,7	206,1	283,7	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	68,1	57,9	115,2	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4,5	2,3	4,8	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons, according to investment location.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 2 (189). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a
(current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M	45472,2	47804,4	50371,2	T O T A L
sektor publiczny	10416,7	8980,6	11391,5	public sector
sektor prywatny	35055,7	38823,4	38979,5	private sector
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	99,8	102,8	105,0	Agriculture, forestry and fishing
Przetwórstwo przemysłowe	8728,6	8990,5	9840,2	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5397,4	5772,2	6117,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2442,6	2549,7	2702,1	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2204,1	2172,6	1639,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	10463,4	10459,8	11536,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1546,0	1734,0	1924,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1492,1	1673,3	1676,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3680,1	3582,3	3896,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1833,8	1714,9	1729,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2508,2	2948,4	2956,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1592,9	1733,4	1943,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	429,1	929,1	511,6	Administrative and support service activities
Edukacja	322,7	319,7	325,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1542,5	1901,3	2065,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	784,0	816,9	900,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	51,2	55,8	44,6	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.